

ספר

היכל הרצון

על התורה

דברות קודש דברי אלהים חיים מעטרת ראשנו
ב"ק מרן אדונינו מורינו ורבינו שליט"א
אשר דרש מידי שבת בשבתו ומועד במועדו ובכל עת מצא

בראשית

יוצא לאור ע"י

שנת קולך מהיכל הרצון העליון ה' תשפ"ג לפ"ק
עיה"ק ירושלים תובב"א

נתנאל סאפריין

בכ"ק אדמו"ר הגה"ק רבי שלום זצוק"ל

מקאמרנא

פעיה"ק ירושלים תובב"א

ארזי הבירה 45/9 טל. 02-5823727

כ"ז לחודש סיוון, לסדר 'זאת חקת התורה' תשפ"ב, עיה"ק ירושלים תובב"א

ישמחו השמים ותגל הארץ (תהלים צו יא), בזאת יתהלל המתהלל השכל וידע אותי (ירמיה ט כג). הנה אחרי פטירת אאמו"ר הרה"ק מוה"ר שלום זצוק"ל בעל מחבר ספר מעשה שלום לחיי עולם הבא בי"ג תשרי תשנ"ח, התחלתי לומר בעזהי"ת בזכות אבותי הקדושים זיע"א דברי תורה ברבים, והייתה ההתחלה בשעת רעוא דרעוין בשבת קודש חול המועד סוכות תשנ"ח, ומאז ועד עתה הנני ממשיך בזה בעזהי"ת בזכות ובכח אבותי הקדושים זיע"א, וכמ"ש רביה"ק מרן הבעש"ט זיע"א (תולדות יעקב יוסף ר"פ ויחי) בשם הרמב"ן שכח הפועל בנפעל. ובאו כמה וכמה מאנ"ש ובקשו לעלות את הדברי תורה על מזבח הדפוס, כדרכם של אבותי הקדושים שדקדקו להדפיס ספריהם בחיים חיותם, ולכן הסכמתי בעזהי"ת למלא את בקשתם, ואקוה להשי"ת שיקובל הדברים לפני מלכי רבנו.

וקראתי את שם הספר היכל הרצון כי דברי תורה אלו נאמרו ברובם בשבת במנחה בסעודה שלישית שהוא הזמן של עת רצון, וגם רובו דרובו עלה בדעתי בעת ההיא בעת רצון. ואיתא באדרא רבא (זוה"ק ח"ג קכט.) ז"ל: מצחא דגולגלתא, רעוא דרעוין, רעותא דזעיר אנפין לקבלי ההוא רעותא, מצחא דגולגלתא רצון אקרי, דהא רעוא דרעוין אתגלי בההוא מצחא, לקבל דא לתתא, כתיב 'והיה על מצחו תמיד לרצון' וגו' (שמות כח לח), וההוא מצחא דאקרי רצון, הוא גלוייא דכל רישא, וגולגלתא וכו', וכד אתגליא, אתקבלא צלותהון דישראל. אימתי אתגליא וכו', בשעתא דצלותא דמנחה דשבתא וכו', אתגליא מצחא דאתקרי רצון, בההיא שעתא אשתכח רוגזא, ואשתכח רעוא, ומתקבלא צלותא, הדא הוא דכתיב 'ואני תפלתי לך הוי"ה עת רצון' (תהלים סט יד), זעת רצון מעתיק יומין לגלאה מצחא, ובגין כך אתתקן האי קרא למימריה בצלותא דמנחה בשבתא. וכ"ה באדרא זוטא (זוה"ק ח"ג רפח: ורצג.), ושם (ברך רפט.) הוסיף, ז"ל: בהאי מצחא אתרשים ביה חד נהורא דאתקרי רצון, והאי רצון אתפשט לתתא בדיקנא וכו', ואקרי חסד עלאה, ודא איהו נוצר חסד וכו' עיי"ש.

פתח ההיכל

ישמחו החסידים ויגילו המבקשים, אלו דברים נחמדים יעלו על שולחן מלכים, בהיגלות אור יקר המאיר לארץ ולדרים, משולחן גבוה, מבאר מים חיים, דברי אלוקים חיים שמחים ומאירים כנתינתן מסיני, חודרים בלב השומעים לשעה ולדורות, דברות קודש ואמרות טהורות ויחודים נפלאים דנפקין מפום ממלל רברבן, אבינו רוענו, המאור הגדול לממשלת התורה והעבודה, כבוד קדושת מרן אדונינו מורינו ורבינו שליט"א.

דיבורים קדושים אלו נאמרו, עת פתח את פיו בחכמה בתחילת שנות ההנהגה, כשהחל לערוך את השולחנות הטהורים זה השולחן אשר לפני ה'. הלא כה דברי כאש נאום ה', דברי תורה, משערי אורה, מלאים זיו ומפיקים נוגה, בוערים כגחלים לוחשות, ומקרבים לבבות בני ישראל לאביהם שבשמים.

הן זה עידן ועידנים שרבים מבני אנ"ש חסידים ואנשי מעשה המקושרים לאילנא דחיי מבקשים ואומרים, מי יראנו טוב, אין טוב אלא תורה, כל נהוריא רברבין דנפקין מן קדם מלכא מרן רבינו שליט"א, שנאמרו לעם ה' בעת עריכת שולחן הטהור, בעידנא דרצו"ן רעוא דרעוין מדי שבת בשבתו ומועד במעדו ובכל עת מצוא.

אך עד עתה, לא זכינו שיראו את אור הדפוס ויאירו כאור שבעת קני המנורה הטהורה בקרב היכלי התורה והחסידות מבקשי ה' ותורתו, וכבר אמר שלמה המלך בחכמתו 'לכל זמן ועת לכל חפץ תחת השמים' (קהלת ג א) ופירש"י שם 'כי לכל דבר יש זמן קבוע מתי יהיה'.

ועתה יום בשורה הוא, זה היום עשה ה' נגילה ונשמחה בו, ברוך אלוקינו שבראנו לכבודו, ונתן לנו תורת אמת וחיי עולם נטע בתוכנו, לכן שמח לבנו ויגל כבודנו, ברוך שהחיינו וקימנו והגיענו לזמן הזה, לגלות צפונות ולהוציא לאור תעלומות חכמה, להפיץ את המעיינות חוצה, להשקות את הגן ולהרוות את הצמאים לדבר ה'.

ספר קדוש זה אשר מגישים אנו לפניכם היום, מהווה המשך וחוליית זהב נוספת, לספרים הקדושים אשר מאירים את העולם כולו, ספרי רבותינו הקדושים מצוקי ארץ לבית קאמרנא זי"ע, שבהם שילבו את תורת הנגלה הנסתר והחסידות, והחוט המשולש לא במהרה ינתק, ובעיקרם לבאר תורת

פרשת בראשית

'בראשית'
פירוש
'בחכמה'

בראשית ברא אלהים את השמים ואת הארץ (א א) א. בתרגום ירושלמי

תירגם, 'בחכמתא ברא השם'. וכוונתו כמ"ש בתהלים (קד כד) 'כולם בחכמה עשית', וכמ"ש 'בחכמה יסד ארץ' (משלי ג יט), 'בחכמה יבנה בית' (שם כד ג). וכ"ה **צוהר הקדוש** (הקדמה ג:) **בראשית**, רב יהודאי אמר, מאי בראשית, בחכמה, דא חכמה דעלמא קיימא עלה וכו', דמנהון נפיק כלל וכו', עיי"ש.

הכל נכלל במילת בראשית שהוא החכמה והמחשבה, וכמ"ש צוה"ק הנ"ל.

לענין לבא
יכליל משיח
את כל
התורה
בבראשית

ועל פי זה יוצן מה דאיתא בספר הקדוש תשואת חן (פרשת תזריע) **צמח מרן הצעל שם טוב הקדוש זיע"א**, שלעתיד לבוא ידרוש משיח את כל התורה, עם כל הליטרופים שבכל המיצות, ואח"כ יעשה מזה תיבה אחת, שהוא תיבת בראשית, עיי"ש.

כל בריאת
העולם
נכללה
תחילה
בחכמה
שהיא
בחינת
מחשבה

יודוע שחכמה הוא בחינת מחשבה, כדאיתא **בלקוטי הש"ס ממרן האריז"ל על מסכת ברכות (ה:)**. וכמו שאיתא **צוהר הקדוש (ח"א פו:)** כד סליק צרעותא דקצ"ה למיצרא עלמא. וזהו הכוונה מה דאיתא ממרן **האריז"ל בתחילת ספה"ק עץ חיים (ש"א ענף ג)** כשעלה צרצונו הפשוט לברוא העולמות וכו'. וכמו שידוע דסוף מעשה בחשבה תחילה (רבינו בחיי פתיחה לפ' תזריע, פיוט לכה דודי), כי כל צריאת העולם נכלל בחשבה תחילה, וכמו שפרש"י ז"ל צריש פרשת בראשית, שהכל נברא ציוס הראשון, אלא שאח"כ העמידם הקצ"ה כל אחד ציומו במקומו, כי

במאמר
בראשית
נבראו
האותיות

ועל פי זה יוצן מה דאיתא ממרן הצעל שם טוב זיע"א בתוספת ציבור (הוצא צניי יששכר חודש כסלו טבת מאמר ד אות מט-ג) על מה שאמרו חז"ל **צמסכת מנחות (כט.)** דנתקשה משה צמעשה המנורה, עד שהראה לו הקצ"ה מנורה של אש. וצריך להצין למה נתקשה רק צמעשה המנורה. אלא דידוע שעשיית המשכן היה דוגמא לצריאת העולם, כדאיתא **צוהר הקדוש (תרומה קכו.)**, וצמיקוני זהר (הקדמה ג.) ציורא דמשכנא ציורא דעובדא דבראשית, וכן אמרו חז"ל **צמסכת ברכות (נה.)** יודע היה צלאל לצרף אותיות שנברא בהם שמים וארץ. והנה צמסכת אצות (פ"ה מ"א) איתא, צעשרה מאמרות נברא העולם. והקשו חז"ל צמסכת

מגילה (כ"א): הרי מנינו רק תשעה מאמרות, ותירצו ש'צראשית' הוא גם כן מאמר. ולריך להצין למה לא כתוב 'ויאמר' כצכל האמירות. וציאר המגיד ממעורייטש זיע"א (ליקוטים יקרים אות רלה) דכל אמירה הוא ע"י האותיות, וצמאמר הראשון עדיין לא היה האותיות, כי נצראו צמאמר הראשון שהוא 'צראשית', וזה שכתוב 'צראשית צרא אלהים א"ת' היינו האותיות מא' עד ת', על כן לא כתוב 'ויאמר' צמאמר הראשון.

המנורה היא דוגמת מאמר בראשית

ועל פי זה מצואר מה דאיתא ממרן הצעל **שם טוב** זיע"א דמעשה המנורה הוא מכוון נגד המאמר 'צראשית', שעוד לא נצראו האותיות, לכן היה רריך הקצ"ה להראות למשה רבינו מנורה של אש שהוא צחינת מחשבה צחינת חכמה, כדוגמת מעשה צראשית, וכנ"ל שלא היה עוד אמירה.

המנורה היה צריך להנך כל יום ע"י תיקון הנרות

ועל פי הנ"ל נוכל לפרש מה שנתקשו המפרשים דצרי רש"י ז"ל צריש פרשת צהלותך, וז"ל: למה נסמכה פרשת המנורה לפרשת הנשיאים, לפי שכשראה אהרן חנוכה הנשיאים חלשה אז דעתו, כשלא היה עמהם צחנוכה לא הוא ולא שצטו, אמר לו הקצ"ה חייך שלך גדולה משלהם שאתה מדליק ומיטיב את הנרות, עיי"ש.

הטעם שניחמו בהדלקת הנרות

והקשה הרמב"ן שם, למה נחמו רק צהדלקת הנרות דוקא ולא צשאר העבודות וכו', ותירך שרמזו לו על נרות חנוכה שקיים לעד, עיי"ש. והאור החיים הקדוש מתרך שם קושיית הרמב"ן, על פי הגמרא צמסכת מנחות (פ"ב): דאיתא שם מחלוקת איך מטיבים את הנרות, מאן דאמר אחד סוצר

שהנרות, דהיינו הצית קיבול של השמן, לא היה מחוצר למנורה, וצומן הטבה היו מורידים אותו ומטיבין ואח"כ מחזירין, ומאן דאמר השני סוצר דהנרות היו מחוצרים למנורה, אלא היה כופף את קני המנורה למטה ומטיבין ואחר כך מיישרין וכו', ומוכיח שם ה'אור החיים' כמאן דאמר ללא קביעי נרות. ולפי זה מתרך דכיון שכל פעם שהיה רריך להדליק היה רריך להחזיר את הנרות מחדש, אס כן כל יום היה מחנך את המנורה, וזהו 'שלך גדולה משלהם'. וגם למאן דאמר שכופפין ואחר כך מיישרין, גם כן הוא נחשב כמתקן ומחנך את המנורה צכל יום. וזהו מה שהוסיף האור החיים על תירונו של הרמב"ן שצכל יום ויום היה מחנך את המנורה, וזה 'שלך גדולה משלהם'.

ועל פי דצרי מרן הצעל **שם טוב** זיע"א הנ"ל, שהמנורה הוא נגד מאמר הראשון, א"כ המנורה הוא יתר שאת ויתר עוז מכל כלי המשכן, כי הוא יסוד לכל מעשה צראשית, כי הוא נגד מאמר הראשון 'צראשית', שהוא כולל כל מעשי צראשית, וגם שהוא עצודה הראשונה צצמקדש לכל שאר העבודה ושורש כל העבודות, כדאיתא צמסכת יומא (ג'): אציי מסדר סדר המערכה וכו', מערכה גדולה קודמת וכו', קודם להטבת חמש נרות, ואח"כ שאר העבודות וכו'. והנה מערכה גדולה הוא רק הכשר עצודה, ועצודה מתחילה צהטבת הנרות שהיא יסוד לכל העבודות, כמו 'צראשית' שהוא המאמר הראשון, שהוא יסוד ושורש לכל העשרה מאמרות, ו'כולם צחכמה עשית' כנ"ל. וזהו 'שלך גדולה משלהם'. וצזה יוצן קצת מה

המנורה היתה העבודה ראשונה במקדש וכוללת כל העבודות

דאיתא צרעיא מהימנא (וזה"ק ח"ג פמ:) וז"ל: והא אוקימנא צרזא דמנורה, ואיהי רזא כגוונא דלעילא, צגין דנהירו עלאה צמשח רצו נחית על רישא דכהנא צקדמיתא, וצתר איהו אדליק ואנהיר כל צווינין וכו', עיי"ש. ועפי"ז יוצן מה דאיתא צתרגוס הירושלמי וצוזה"ק הנ"ל שצראשית הוא חכמה, והצן.

אהרן הכהן
תנך את
המשכן

ואליבא דאמת יש לפרש צפשוט דצרי רש"י 'שלך גדולה משלהם' שאתה מדליק ומיטיב את הנרות, דיש לדקדק צחנוכת הנשיאים, שהתורה דקדקה כמה פעמים וכתצה 'חנוכת המזבח', לומר שהנשיאים חנכו רק המזבח החילון שהיה צחצר המשכן, אולם את המשכן גופא לא חנכו, אלא אהרן הכהן צהדלקת המנורה חניך את המשכן גופא, וזהו שלך גדולה משלהם, והצן.

בראשית ברא אלהים את השמים ואת הארץ (א א) ב. צריך להצין, למנה כאן כתוב 'שמים' לפני 'הארץ', ואח"כ כתוב 'אלה תולדות השמים והארץ צהצראס ציום עשות הוי"ה אלהים ארץ ושמים' (צ ד) הקדים 'ארץ' לפני 'שמים'.

כאן הקדים
שמים
ולהלן
הקדים ארץ

ואפשר לומר, עפ"י מה שפרש"י עה"פ ברא אלהים וז"ל: צצתחלה עלה צצחשצה לצראותו צמדת הדין, וראה שאין העולם יכול להתקיים צמידת הדין, לכן הקדים מדת הרחמים וצתפה למה"ד, והיינו

העולם
נברא
במה"ד
ואחר קבלת
התורה
נעשה
הנהגה של
מדה"ר

דכתיב 'ציום עשות ה' אלהים ארץ ושמים', עכ"ל. ויש לומר ש'שמים' מרמז על מידת הרחמים שהוא צחינת שם הוי"ה, ו'ארץ' מרמז על מידת הדין שהוא צחינת שם אדני"י כידוע, והציאור צזה שרש"י פירש על הפסוק 'יום הששי' (א לא), הוסיף ה' צששי צגמר מעשה צראשית, לומר שהתנה עמהם על מנת שיקצלו עליהם ישראל חמשה חומשי תורה. דצר אחר 'יום הששי' שכולס תלויס ועומדים עד יום הששי, הוא ששי צסיון המוכן למתן תורה, עכ"ל. וכמו שאמרו חז"ל צצמכת צצת (פמ.) אמר חזקיה, מאי דכתיב (מהלים עו ע) 'משמים השמעת דין ארץ יראה ושקטה', 'יום הששי' ה' יתירה וכו', ואמר להם, אם ישראל מקצלים התורה אתם מתקיימין, ואם לאו אני מחזיר אתכם לתוהו וצוהו, ע"כ. רואים מזה צצמתחילה היה שורה מדת הדין, שאז 'יראה', וצמתן תורה 'שקטה' הארץ, ונעשה מדת הרחמים, ע"י שקיצלו צני ישראל את התורה.

טעם
שתפילת
'תכנת
שבת' וכו'
היא בדרך
תשר"ק

וזהו הכוונה מה שאנו אומרים צמוסף צשצ"ק, 'תכנת צצת' וכו', שאומרים צסדר תשר"ק האל"ף צי"ת צהיפוך, משום צצצצת עלה צצחשצתו לצרוא את העולם, וציום הצראשון התחיל לצרוא את העולם, היינו צצצצת עלה צצחשצתו לצרוא את העולם צמדת הדין, כמ"ש רש"י עלה צצחשצה לצראתו צמדת הדין, ולכך כתוב צדרך תשר"ק, שהוא צחינת מדת הדין, כידוע שאם האותיות הם ציושר מרמז למדת הרחמים, ולהיפוך למדת הדין. ואחר כך אומרים 'גדולה בחרו'

פרשת נח

אלה תולדות נח נח איש צדיק תמים היה
בדרתיו את האלהים התהלך נח וי

מדוע יש
 דורשים את
 נח לגנאי

ט^א. פירש רש"י, יש מרבותינו דורשים אותו לשבח וכו', ויש שדורשים אותו לגנאי, לפי דורו היה נדיק, ואילו היה בדורו של אברהם לא היה נחשב לכלום, עכ"ל. ונריך להבין, האין יתכן לדורש אותו לגנאי, מאחר שהתורה מעידה צדיק תמים היה בדרתיו, וכמו שכבר התקשו צוה המפרשים.

ואפשר לומר, שבדאי לכו"ע היה נח נדיק, וכמו שכתב ג"כ **הצעל הטורים** למה כתוב שני פעמים נח, נח לעליונים נח לתחתונים. וכ"ה בצ"ר (ל ד-ה. ועי' זמ"א נט:). וגם הרי רש"י פירש על הפסוק 'מכל הבהמה הטורה' (ו ז) העמידה להיות טורה לישראל, למדנו שלמד נח תורה. רואים שנה למד גם כן תורה, וזה מרמז התורה באמרו צ"פ נח כי נ"ח צגי' אז"ן, שהמשיך עליו נח אורות האזן העליונה דא"ק, ע"י התורה שהוא צחינת און, כמו שאמרו חז"ל (קידושין כג:): און זו ששמע קולי על הר סיני. היינו

נח למד
 וידע את
 התורה

שנה למד וידע את התורה, שהוא צחינת עולם התיקון כידוע (ע"ח שער דרושי הנקודות פ"ג).

נח התנהג
 בשורת הדין
 ולכן לא
 התפלל על
 דורו

אלא הביאור הוא, דהנה רש"י פירש עה"פ את האלהים התהלך נח וצאברהם הוא אומר 'הוי"ה אשר התהלכתי לפניו' (כד מ). ובמדרש (צ"ר ל י) מציא פסוק אחר 'התהלך לפני והיה תמים' (יז א). נח היה נריך סעד לתומכו, אצל אברהם היה מתחזק ומהלך צדקו מאליו. והטעם צוה הוא משום שנה הלך צמדת הדין ולא לפני משורת הדין, ולכן איתא צוהר הקדוש (ח"א רנד:): שנה לא הגין על דורו, ולא התפלל עליהם כאברהם, כשאמר לו הקב"ה 'זעקת סדום ועמורה כי רבה' מיד 'ויגש אברהם ויאמר' וגו' (יח כ), עיי"ש. ולכן נח שהלך עם מדת הדין, ודור המצול היו חייבים מייתה מנד הדין, ולכן לא התפלל עליהם, שלא כאברהם אבינו שהלך עם מדת הרחמים והחסד, ולכן המליץ על סדום ועמורה לפני משורת הדין.

כיון
 שהתנהג נח
 במידת הדין
 היה צריך
 סעד לתמוכו

וזהו שפירש רש"י את האלהים התהלך נח שנה הלך צמדת האלהים מנד

פרשת ויחי

ויחי יעקב בארץ מצרים שבע עשרה שנה ויהי ימי יעקב שני חייו שבע שנים וארבעים ומאת שנה (מז כח) א. איתא **צוהר הקדוש (ח"א ריב) ויחי חי, 'כה אמר יהו"ה השמים כסאי והארץ הדוס רגלי' (ישעיה סו א).** בנין עלאה שתי, רגלי חי, וכו', עיי"ש. **ולריך להבין מה מרמוז כאן הזה"ק.**

בנין עלאה
שתי רגלי
חי

נערא כהאי, והוה צכי כל יומא לאינון שצע עשרה שנה דיוסף, מאי קאחיצו ליה, 'יוסף ישית ידו על עיניך' (שם מו ד), הא לך שצע עשרה שנה אחרנין, צענוגין ותפנוקין והנאות וכסופין, הדא הוא דכתיב 'ויחי יעקב בארץ מצרים שבע עשרה שנה' וגו', עיי"ש.

נמצא שהשצע עשרה שנה שהיה יעקב אבינו צמלרים עם יוסף, היה כמו השצע עשרה שנה שהיה ציחד עם יוסף לפני שנמכר. ורש"י פירש עה"פ 'ותחי רוח יעקב אציהם' (מה כו) שרתה עליו שכינה שפירשה ממנו. כי בשעה שהאדם צלער אינו שורה עליו השכינה, ואם כן לא היה לו צאלו השנים שהיה צלער צחינת דעת. דהרי דעת הוא התחצרות הצדיק עם השכינה כמ"ש (בראשית ד כה) 'וידע אדם עוד את אשתו', נמצא דכשלא היה יוסף אלל אציו לא היה התחצרות הצדיק עם השכינה.

וזהו כוונת הכתוב כאן **שבע עשרה שנה צגי** שם אהו"ה שם הדעת כידוע, שרק צשנים האלו היה לו צחינת דעת. וזה ידוע שדעת כולל עמו חסדים וגבורות, והם

ואפשר לצאר עפ"י מה דאיתא **צוהר הקדוש (ח"א רעו):** 'שצע עשרה שנה' מאי טעמא שצע עשרה שנה, אלא אמר רבי שמעון, כל יומי דיעקב צלערא הוו, צלערא אעצר לון צקדמיתא, כיון דחמא ליוסף והוה קאים קמיה, כד יעקב מסתכל ציוסף הוה אשתלים צנפשיה כאילו חמא לאמיה דיוסף, דשפירו דיוסף דמי לשפירו דרחל, והוה דמי צגרמיה כמה דלא אעצר עליה צערא ציומיו. וכד יוסף אתפרש מניה, כדין אתקיים, 'לא שלותי ולא שקטתי ולא נחתי ויצא רגו', דדא קשיא ליה ליעקב מכל מה דעבר, וצומנא דאתפרש יוסף מניה מה כתיב (בראשית לו ז), 'יוסף צן שצע עשרה שנה היה רועה וגו', וכל יומין דיעקב לא הוה ליה

י"ז שנה
שבמצרים
הם כמו י"ז
שנה קודם
מכירת יוסף

צונים את קומת השכינה. וזה אפשר לומר שארץ כנען מרמז לחסדים ומנרים לגבורות, ויעקב אבינו תיקן את שניהם ע"י יוסף הנדיק שהוא צחינת יסוד שעולה עד הדעת, כדאיתא צוהר הקדוש פ' פקודי (מ"ג רנ"ט): שיוסף שהוא צחינת יסוד איהו לעילא ואיהו לתתא ומגיע עד הדעת, וכמבואר בארוכה ממרן האריז"ל (עץ חיים שער שצרת הכלים פ"ג), עיי"ש. ולכך כשהיה יוסף עם יעקב בארץ כנען שצע עשרה שנה היה לו צחינת הדעת והיה יכול לתקן צחינת חסדים שצדעת, ולכן היה לו השראת השכינה, ואח"כ כשהיה עוד פעם עם יוסף שצע עשרה שנה צמנרים תיקן יעקב אבינו ג"כ צחינת גבורות שצדעת, וחזרה השכינה אלל יעקב אבינו.

צבעל הטורים וז"ל: 'ויחי יעקב בארץ' שלא חיה ימים טובים בלא זער אלא כמנין ויחי', 'שצע עשרה שנה' משנולד יוסף עד שנמכה, וי"ז שנה צמנרים, עיי"ש. וכן איתא צוהר הקדוש (מ"א קפ.). וז"ל: 'צן שצע עשרה שנה' אמר רבי אבא, רמז ליה קודשא צריך הוא, דהא כד אתאביד מניה יוסף צן שצע עשרה שנין הוא, וכל אינון יומין דאשתארו דלא חמא ליה ליוסף, הוא צכי על אינון שצע עשרה שנין, וכמה דהוה צכי עליה, קודשא צריך הוא יהב ליה שצע עשרה שנין אחרנין, דאתקיים בארעא דמנרים צחדו וציקרא וצשלימו דכלא, צריה יוסף הוא מלכא וכל צנוי קמיה הו, ואינון שצע עשרה שנין הו חיינ לגציה, וצגין כך 'צן שצע עשרה שנה' הוא איהו כד אתאביד מניה.

וזהו הביאור צוה"ק 'שתי רגלי חי' שחי הוא צחינת יסוד שהוא יוסף, שעל ידו נתקנו שתי הרגלים המרמז לשני קוים של חסדים וגבורות שתיקנו נלח והוד, ורק צשנים האלו היה לו ליעקב צחינת דעת והשראת השכינה.

וזהו מה שכתוב צמורה ויחי ימי יעקב שני חייו להיות וצתחילה וצסוף שרתה עליו השכינה נחשצ אללו כל השנים כשני חייו האלו, וכאלו היה כל ימי חייו כמו השני פעמים שצע עשרה שנה לטובה.

ע"י יוסף נתקן שני רגלים של צנח והוד

כל ימי יעקב נחשב כשנים ששרתה עליו שכינה

יעקב תיקן חלקו וחלק אבותיו מחטא עה"ד

והביאור צוה יש לומר, דהרי איתא צוהר הקדוש (מ"ג קיא.): שאדה"ר עצר על ג' עצירות ע"ז ג"ע וש"ד, וכל אחד מהאצות הקדושים תיקנו חלק מהחטאים האלו, שאצרהם תיקן ע"ז, וינחק תיקן ש"ד, ויעקב תיקן ג"ע. ועוד איתא שם (מ"א קסג.): יעקב איהו תושבחה דאצהן, ואיהו כללא דכלהו. היינו שהוא היה צריך להשלים ג"כ תיקונם של אצרהם וינחק שהם ע"ז ש"ד.

יוסף עזר בתיקונו של יעקב בחטא עה"ד

והנה ביארנו צפרשת וישצ (משס"ח), על מה שפרש"י שהיה יוסף זיו איקונין של יוסף דומה ליעקב וכו', עפ"י מה דאיתא צוהר הקדוש (וישצ קפצ): שיוסף הוא צחינת מילוי הוא"ו של יעקב אבינו שהוא צחינת ו'.

ויחי יעקב בארץ מצרים שבע עשרה שנה ויחי ימי יעקב שני חייו שבע שנים וארבעים ומאת שנה (מז כח) ב. איתא

ה' נתן ליעקב י"ז שנה טובים כראשונים

היכל

ויחי

הרצון

שלט

משם הוי"ה, וז"ל: 'אלה תולדות יעקב יוסף' כמה דאחמר דכל דיוקנא דיעקב הוה ציה ציוסף, וכל מה דאירע להאי אירע להאי, ותרואייהו כחדא אזלי. ודא הוא רזא דאת ו"ו דאזלי תרואייהו כחדא, צגין דאינון רזא חדא ודיוקנא חדא, עיי"ש. וא"כ יש לומר שיוסף הנדיק היה שותף לחלקו של יעקב צתיקון חטא אדה"ר צג"ע. ופרשנו שם מש"כ 'יוסף צן שצע עשרה שנה' שהוא צגי' טו"ב, דהיינו שתיקן החטא של אדה"ר, דהרי הקצ"ה צרא את העולם כדי שיהיה כולו טוב צלי שום תערובת רע, כמ"ש צו' ימי צראשית 'וירא אלהים כי טוב'. אצל אח"כ כשאדם הראשון חטא צעה"ד כתוב (צראשית ג 1) 'ותרא האשה כי טוב העץ למאכל', שצכל עצי הגן היה יכול לאכול כי היו כולו טוב, אצל מעץ הדעת שהיה מעורב צו טוב צרע היה אסור לו לאכול, כדי שלא יערב צעולם טוב צרע, אצל השטן גירה צחזה שהעה"ד היא ג"כ כי טוב, ועי"ז נתקלקלה כל הצריאה כולה ונתערבה רע צטוב, וזה היה החטא הראשון צעולם, ומזה נמשכים כל החטאים צעולם. וזהו 'יוסף צן שצע עשרה' שיוסף צבר היה ראוי ומוכן לתקן את צחינת הטו"ב ממה שנפגמה ע"י חטא אדה"ר צכל הספירות, עיי"ש.

לאחיהם עצדים לעצד נמכר יוסף, ועל העריות שספר עליהם ותשא אשת אדוניו וגו', עיי"ש.

ואם כן יש לומר, שמה שחשד יוסף לאחיו צג' הדצרים, פגם צג' התיקונים ע"ז ג"ע וש"ד, כי מה שחשדם שהיו אוכלין אצר מן החי, הוא פגם צחטא ש"ד. ומה שחשדם על מה שמזולין צצני השפחות לקרותן עצדים, הוא פגם צחטא ע"ז, כי הרי כולם עצדים להקצ"ה ולא לזולתו כי עצדי הם (צצא מצינעא י.). ומה שחשדם צעריות הוא פגם צחטא ג"ע.

ג' דברים אלו הם נגד ש"ד ע"ז ג"ע

ולבן ע"י שחשדם יוסף גרם שלא יהיה התיקון של חטא אדה"ר צג' עצירות הנ"ל, ולכן היה צריך יעקב צצינו לירד צגלות מצרים אלל יוסף, כדי לתקן שם את החטאים של אדה"ר. וזהו שאמר יעקב צצינו (מו ט) 'ימי שני מגורי שלשים ומאת שנה מעט ורעים היו ימי שני חיי', שרמזו על התיקון של הק"ל שנים של אדה"ר, כדאיחא צלקוטי תורה (פרשת שמות ד"ה ותרע) דע לך סוד נמרץ, כי ציארנו כי יעקב אמר שני מגורי ק"ל שנה מעט ורעים, היו לתקן צו עון אדה"ר צאותן ק"ל שנים, עיי"ש.

יעקב היה צריך לירד למצרים להשלים תיקון חטא אדה"ר

וזהו אמרו ויחי יעקב בארץ מצרים שבע עשרה שנה היינו שע"י שחי יעקב צצינו צמצרים שצע עשרה שנה תיקן את צחינת הטו"ב ממה שנפגם ע"י חטא של אדה"ר צק"ל שנים, ועי"ז תיקן חלקו וחלק אצותיו צתיקון חטא אדה"ר.

יעקב תיקן במצרים בחינת טוב מחטא אדה"ר

וזהו שמרמזים כאן הצעל הטורים והזוה"ק, שהי"ז שנים הראשונים והאחרונים היו

ב"פ פעמים י"ז שנים היו מתקונים מחטא אדה"ר

ועל פי זה י"ל, דהרי רש"י פירש עה"פ 'את דצתם רעה' (לו צ) וז"ל: כל רעה שהיה רואה צאחיו צני לאה היה מגיד לאציו, שהיו אוכלין אצר מן החי, ומזולין צצני השפחות לקרותן עצדים, ותשודים על העריות. וצשלשתן לקה, על אצר מן החי 'וישחטו שעיר עזים' צמכירתו ולא אכלוהו חי כדי שילקה צשחיטה, ועל דצה שספר עליהם שקורין

יוסף נענש על שהוציא דבה על אחיו בני דברים